

та Польщі порушити важливі для регіону екологічні питання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.kmu.gov.ua/ua/news/ostap-semerak-cogorichnij-cop-24-horosha-mozhivist-dlya-ukrayini-ta-polshchi-porushiti-vazhlivi-dlya-regionu-ekologichni-pitannya

5. ТОП-3 очікування від Міжнародних кліматичних переговорів COP 24 у Катовіце [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://m.censor.net.ua/ua/blogs/3100276/top3_ochkuvannya_vd_mjnarodnih_klmatichnih_peregovorv_cop_24_u_katovtse

6. Одні правила для всіх задля збереження планети. Підсумки міжнародних кліматичних переговорів у Катовіце [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ecoaction.org.ua/pidsumky-cop24.html>

7. COP24 у Катовіце: правила прийняли, але вугільний осад лишився, 20 грудня 2018 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.foei.org/features/civil-society-cop24-katowice-climate#>

УДК 342.9(043.2)

Прохоренко В.Л., аспірант,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

СУДОВА РЕФОРМА В УКРАЇНІ: ОПТИМІЗАЦІЯ МЕРЕЖІ СУДІВ

На сьогодні в Україні триває судова реформа, одним із етапів якої є оптимізація системи судових органів. Розділом II Закону України «Про судоустрій та статус суддів» визначено організаційні основи, склад, види та спеціалізацію судів України [1]. Зокрема, систему судоустрою складають:

– місцеві суди (місцевими загальними судами є окружні суди, які утворюються в одному або декількох районах чи районах у містах, або у місті, або у районі (районах) і місті (містах); місцевими господарськими судами є окружні господарські суди; місцевими адміністративними судами є окружні адміністративні суди);

– апеляційні суди (апеляційні загальні, апеляційні господарські та апеляційні адміністративні суди);

– Верховний Суд (Велика Палата Верховного Суду, Касаційний адміністративний суд, Касаційний господарський суд, Касаційний кримінальний суд та Касаційний цивільний суд).

У системі судоустрою як суди першої та апеляційної інстанції з розгляду окремих категорій справ діють вищі спеціалізовані суди, до яких відносяться Вищий суд з питань інтелектуальної власності та Вищий антикорупційний суд.

У 2018 році згідно з відповідними указами Президента України від 29 грудня 2017 р. №№449-455 в Україні розпочато процеси ліквідації, утворення та реорганізації (злиття) апеляційних і місцевих судів [2]. Так,

на виконання цих указів ліквідовано 27 апеляційних загальних, 8 апеляційних господарських, 9 апеляційних адміністративних судів та утворено 26 апеляційних загальних, 7 апеляційних господарських, 8 апеляційних адміністративних судів в апеляційних округах. Розпочато процедури ліквідації, утворення та реорганізації (злиття) місцевих загальних судів з їх поступовим перетворенням в окружні суди та окружні господарські суди.

Досить важливою проблемою на сьогодні є належне забезпечення суддями системи судових органів. Станом на грудень 2018 року гранична кількість суддів апеляційних загальних судів визначена в кількості 964 судді, фактична ж їх кількість лише – 527 (55%), тобто, кількість вакантних посад суддів – 437 (45%) (непереведеними залишаються 147 суддів апеляційних загальних судів, що ліквідовуються). Гранична кількість суддів апеляційних господарських судів – 218 суддів, фактична їх кількість – 134 (62%), кількість вакантних посад суддів – 84 (38%) (непереведеними залишаються 41 суддя апеляційних господарських судів, що ліквідовуються). Гранична кількість суддів апеляційних адміністративних судів визначена в кількості 257 суддів, фактична їх кількість – 154 (60%), кількість вакантних посад – 103 (40%) (непереведеними залишаються 64 судді таких судів, що ліквідовуються) [3].

На виконання рішення XV з'їзду суддів України граничну чисельність окружних судів розраховано, виходячи з модельної кількості суддів для кожного реорганізованого суду з урахуванням судового навантаження за останній звітний період і наявної фактичної чисельності суддів.

Як тимчасовий захід для забезпечення доступу до правосуддя, до моменту фактичного переведення суддів у новоутворені окружні суди та з метою зниження рівня судового навантаження протягом 2018 року 194 судді були переведені шляхом відрядження до 40 судів того самого рівня і спеціалізації для здійснення правосуддя [3].

На виконання вищезгаданих указів Президента України ДСА України видала низку наказів про утворення ліквідаційних комісій апеляційних судів та утворення комісій з реорганізації (злиття) місцевих загальних судів, якими затвердила плани заходів з реорганізації відповідних судів, а також заходи їх організаційного, кадрового, матеріально-технічного забезпечення тощо.

На кінець 2018 року суддівський корпус фактично налічує 5270 осіб із 6985 запланованих за штатом. Кількість незаповнених вакансій суддів становить 1715 одиниць, що складає 25% від граничної чисельності. Найбільше вакансій у загальних судах (28%), найменше - в адміністративних судах (10%) та господарських судах (17%).

Проблемним є і те, що на сьогодні не всі судді мають повноваження щодо розгляду окремих судових справ (1242 судді (або 24%). Найбільше

ця проблема проявляється в судах господарській юрисдикції – 28% суддів без повноважень. У загальній та адміністративній юрисдикціях відповідно 23% та 24% суддів без таких повноважень [3].

Із 941 тисячі справ, що надійшли на розгляд за 9 місяців 2018 року розглянуто лише 786 тисяч (83% зі 100%).

Попри рекомендоване нормативне навантаження на суддю в рік 183 справи фактичне навантаження на одного суддю з повноваженнями становить сьогодні 224 справи. При цьому середнє навантаження на суддю загальної юрисдикції складає 225 справ; адміністративної юрисдикції – 290 справ; господарської юрисдикції - 152 справи. Статистика свідчить, що найбільша продуктивність у суддів адміністративної юрисдикції, а найменша в суддів господарської юрисдикції.

Отже, започаткована в Україні судова реформа є ще незавершеною і потребує своєї подальшої реалізації. Зараз проходять конкурси на посади суддів окремих судів, триває переатестація суддів місцевих та апеляційних судів, незавершеними є процедури реорганізації судів, існують проблеми їх територіального розташування та кадрового забезпечення та ін.

Література

1. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. №1402-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.

2. Про ліквідацію та утворення місцевих загальних судів: Указ Президента України від 29 грудня 2017 р. №№449-455 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://court.gov.ua/press/news/412142/>.

3. Виступ Голови ДСА України на XVI позачерговому з'їзді суддів України від 20 грудня 2018 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dsa.court.gov.ua/dsa/pres-centr/news/614862/>.

УДК 342.9(043.2)

Радзівілл О.А., к.ю.н., доцент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

НЕОЛІБЕРАЛЬНИЙ МІЖНАРОДНИЙ ПОРЯДОК ТА ЙОГО СУЧАСНА КРИЗА

Як відомо, на кінець другої світової війни спільною волею провідних держав було закладено основи нового міжнародного порядку, який отримав назву неоліберальний: на Бреттон-Вудській конференції (1 липня 1944 р.) було закладено основи міжнародної валютної системи і координації руху капіталів, того ж року (1 листопада 1944 р.) почала